

Nazwiska mieszkańców Poronina.

Wieś Poronin leży na Podhalu w powiecie rowotarskim w Galicyi; graniczy bezpośrednio z Zakopanem. Według schematyzmu dyecezyalnego z r. 1900 liczył Poronin 1185 mieszkańców.

Najliczniejszy jest tutaj ród Galiców, następnie Orawców i Dorulów.

Z pośród Galiców jednego nazywają po ojcu Łukasem (choć mu na imię Maciej) albo „posesorem“, bo jest pisarzem gminnym; prawdopodobnie zamieniona nazwa zam. asesor (jak go chcą tytułować).

Drugi Galica nazywa się Sernecki (po ojcu) albo Cyrwony „bo ma guowę cérwoną“.

Trzeci: Saflarzon (pochodzi z Szaflar), Ojkac „bo często wykrzykuje: oj! oj!“; Brząkac, bo mówi niewyraźnie, „bięda sie na nim co dogadać“.

Dwóch braci G., którzy są grabarzami nazywają też po prostu Grobarzami; tylko jeden z nich ma jeszcze po matce przydomek Beno.

Szósty: Trzopek, „trzopkaü sie, wstrząsaü sie i miaü wielkie nogi.“

Siódmy: młynarz (według zajęcia) i Śliwka „bo tak sie zona jego nazywa“.

Ósmy: Gawron.

Dziewiąty: rzeźnik (według zajęcia).

Dziesiąty: także „rzeźnik“ i Zuscarcz.

Jedenasty: Pięściaty, Łaba (łapa), Krzywopazdor „bo ma wielkie pięści i pazdory (pazury) jak wilk“; Stróz; Hundo, „bo jak chodziü po kołędzie, to śpiewaü: hundo! hundo! 1).

Dwunasty: Teremulka, Derma.

Trzynasta: Rejka (Regina) Galica ma przydomek: Kurka.

Oprócz tego dzielą się Galicowie na kilka grup; do jednej należą t. z. Tabacniki, do drugiej Symuniaki, do trzeciej Rozulaki.

Z Orawców jeden ma przydomek Wala (po ojcu).

1) Są to prawdopodobnie przez śpiewającego lub słuchających przekręcone wyrazy, którymi kończy się ostatnia zwrotka kołеды: „Hej w dzień narodzenia i t. d.“; zakończenie to brzmi: fun da, fun da, fun da, tota risibunda; hej kołęda, kołęda!

Drugi nazywa się Orawiec starego kościelnego (roz. się: syn).
Trzeci i czwarty: Dewaj.

Piąty: Wyśni (wyźni), bo chałupa jego wyżej położona od innych; Gancarz, „jak pasau bydło, to przytem garki robiu“; także Astronom albo Poeta, „bo przepowiada pogodę“.

Szósty: jak trzeci i czwarty: Dewaj; Bozik „bo udaje bardzo pobożnego; jak z księdzem gada, to bardzo potulny, a jak ksiądz odéjdzie, to na księdza gada“; Póüpanek „bo póü pana, póü gorala“.

Siódmy: Stary kościelny albo Bakos, „bo sie tak nazywa uociec i stryk“.

Ósmy: Wincek (Wincenty): Kulawy; Jumen „bo umie gadać po zydosku i z zydami ma sićko do roboty“.

Dziewiąty: O. Wyśni (zob. 5-ty) albo Tutoń (po żonie).

Ród Dorulów, Jeden D. ma przydomek Koziobrzoza albo Lizuś „bo syje i pore (=pruje)“ czyli, jak my mówimy: strzyże i goli.

Drugi nazywa się Dorula Symków (syn Szymka).

Trzeci: Bobok „bo on kiejsi dawni strasowaü (straszył) ludzi“.

Czwarty: Biziom.

Piąty: Hruby (gruby).

Inne nazwiska według porządku alfabetycznego:

Błahut z przydom. Drobniućki, „bo drobno chodziü“.

Budz, przydom. Mróz.

Choły: Tokarz „robi ciupagi“.

Chowaniec: Chmynia, Wychyrnik, „bo jest podufaü (dumny)“. Zresztą wszyscy Chowańcowie mają przydomek: Bulcyki.

Jakób Cernik: Stary listonos (był l.), Jajeśnica „bo rad je jajeśnicę“ i Kubciu (według imienia).

Cudzich: Bularz.

Dzierzega: Byrdris „po swoim uojcu“.

Inny Dz.: Pakuüa.

Dziubas.

Taflita, nazwisko kobiety.

Izydor Gut: Mostowy i podobnie Paweł i Franek G. Mostowy „nazywają sie od tego, ze przy moście zdawna siedzą“.

Gancarski: Gustaw, Gordon, Düügów-mierz („porobiü wiele düügów“).

„U k a s c y k (Ł u k a s c y k): Beŭkot „bo rad duzo beŭkoce (gada); Mymaŭ „po zonie“.

Drugi: Łukascyk: Przysięzny (bo jest w gminie „przysięznym“).

Trzeci: Caposki, Leśnicki „bo uociec byŭ leśnym; Niedźwiedz „po matce“.

„O ś (Ł o ś): Bięda, „bo tam dawno byŭa wielka bięda“.

M a c i o ũ o s k i: „Organista (jest org.), Sarapata.

M a j e r c y k Jan: Grzych „jest carny jak grzech“; żona: Grzychula.

Majercyk Józef: Kusper, Bąbac „bąbaŭ sie“ (włóczył sie).

M a l a c i n a: Leśny.

Drugi: Tutoj-tamoj „bo ma takie przysŭowie“.

Trzeci: Restaurator (utrzymuje restaur.).

Czwarty: Kuwiaty. Chwalibóg. Łysy. Śmietanik.

Józia Malacina: Gdówka. Równiutka.

M a ũ k u c h.

M a r d u ũ a: Sostak.

O l a s: Sewc (wedł. swego rzemiosła).

Józef P a p i é ż¹⁾: Sliwiak.

Drugi: Józef P a p i é ż¹⁾: Kubik „bo ukŭada drzewo w kubiki“ (sągi).

P o l a k.

S a g u ũ a.

S k u p i e Ń: Stosel.

Drugi: Skupień: Turoń, Gŭowacki „bo ma wielką guowę“.

S t o c h: Kurniawa „z dziadka“; oprócz tego jest Józef, Marcin i Paweł Stoch, ale ci nie mają przydomków.

Ś w i d e r: „Kowal z brzysku“; mieszka na pagórku (brzyzek = brzæg, pagórek).

T o p ó r „z pode drogi“: Milijon.

F r a n e k U s t u p s k i: Fabijan „po uojcu“.

Drugi: Franek U s t u p s k i: Kosycek.

Trzeci: Jan U s t u p s k i: Kominek, Kowal.

Czwarty: Jan U s t u p s k i: Kręciacek „bo taki kręty, pokręcony“.

Z a r ę b a: Piekarz (jest p.).

¹⁾ Wszędzie w tych stronach wymawiają wyjątkowo wyraźnie p a p i é ż (p a p i é r z) a nie p a p i é z.

Anna Zwija c: Tafleta.

Dodatkowo przytaczam kilka nazw topograficznych z Poronina.

A. Dzielnice i poszczególne domy:

Grupa domów otaczających kościół nazywa się Bańkówką. Ma to być pierwotna nazwa Poronina.

Dwór, dom należący do dziedzica.

Majercykówka i Stasiówka nazwane od właścicieli. Dom, w którym się dziś mieści zarząd Poronina nosi nazwę „Kośne hamry“ a „z tego się tak nazywają, bo tam dawno zelazo topili i była żelazna huta; „skośne“ latego, bo stały na ukos“ (? zapewne do drogi ?).

B. Ulice: Galiców, Dorulowa, Ogrodnia i Gorzelnia.

C. Mostki: Galiców i Dorulów.

D. Rzeki i potoki; Poroniec, Zakopianka, przybierająca po połączeniu z Porońcem nazwę Białego Dunajca; potok Dorulów i „Olcanka, strumyk płynący przez wieś Olczę i wpadający na granicy Poronina do Zakopianki.

E. Role i pastwiska noszą przeważnie nazwy posiadaczy, a więc: rola Galicowa, Būahutowa, Dorulów, Malacinów, Marduńów, Majercykowa, Orawcowa, Papiérzowa; w innej formie: „Ojasi (Łojasi) co oznacza właściwie mieszkańców; dalej Wydziórówka i Wyskówki „bo idą het w górę pod same Tatry“.

F. Góry.

Góra wznosząca się tuż nad Poroninem, wysoka na 928 m. i znana wszystkim turystom zakopiańskim, nazywa się „Galicową grapą“, bo las i grunta na niej położone należą do najliczniejszego tutaj rodu Galiców (zob. wyż. nazwiska mieszk.).

Gronik: wzniesienie na grzbiecie Galicowej grapy; turyści nazywają je Jasną górką.

Cipków brzeg; jest to nazwa spadzistej góry, ciągnącej się nad samą Zakopianką wzdłuż lewego jej brzegu; należy w połowie do Poronina (do Malacinów) w połowie do Zubsuchego (do rodziny Cipków).

Spisałem podczas pobytu mego w Poroninie w r. 1905; wyjaśnień udzielił mi Wojciech Galica (młodszy).

W. Kosiński.